

Kommunal Rapport

KOMMUNEBAROMETERET 2019

ENDELIG UTGAVE | juli 2019

Tynset

45 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

15. plass justert for inntektsnivå | Fylke: nr. 3 | Gruppe: nr. 1

ANNONSE

LAVERE UTSLIPP = LAVERE RENTE

www.kommunalbanken.no/gronn

KBN Kommunalbanken
Norge

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010–2019

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene. Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene	234	159	157	123	66	54	10	30	4	24
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	272	142	154	113	53	45	10	34	6	15
Grunnskole	75	142	47	23	8	13	2	14	7	12
Pleie og omsorg	185	100	225	172	268	202	157	127	55	136
Barnevern	401	399	361	280	203	30	66	75	42	210
Barnehage	363	217	272	291	137	69	200	173	175	78
Helse			298	231	157	234	314	157	148	192
Sosial	155	167	216	167	119	207	231	275	63	56
Kultur		260	140	175	130	139	137	131	178	225
Miljø og ressurser	132		66	89	137	370	285	296	275	375
Saksbehandling			295	185	290	99	111	169	127	232
Vann og avløp			268	210	47		81	337	280	337
Økonomi	293	258	256	224	293	194	192	240	198	97
Kostnadsnivå		258	298	301	357	207	206	262	120	229
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Fra barometeret ble etablert i 2010 og fram til 2012 var det en utviklingsfase der innholdet ble vesentlig utvidet og endret. Fra 2012 og framover har det i et stort perspektiv vært forholdsvis små endringer fra år til år.

Tabellen over viser utviklingen i antall nøkkeltall, og hvor mange kommuner som har blitt rangert. I 2019-utgaven er det 14 nye nøkkeltall i forhold til 2018-utgaven.

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene				45	37	11	17	56	14	24
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger				31	35	6	9	44	16	15
Grunnskole				43	18	9	2	14	19	12
Pleie og omsorg	25	38	106	61	57	39	55	140	98	136
Barnevern					167	24	34	36	11	210
Barnehage						98	183	285	153	78
Helse	1	128	159	237	352	224	283	254	211	192
Sosial		1	1	1	86	155	151	168	96	56
Kultur	141	165	178	218	157	179	198	188	267	225
Miljø og ressurser		124	280	165	260	201	296	307	299	375
Saksbehandling	332	177	308	179	152	104	99	205	152	232
Vann og avløp	161	191	204	129	308	338	353	327	220	337
Økonomi				212	175	132	199	211	191	97
Kostnadsnivå					1	1	241	235	165	229
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2019-barometeret. Plasseringene vil derfor *avvike* fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Vær oppmerksom på at det for noen nøkkeltall som er i bruk nå, ikke finnes ti års historikk. Denne tabellen er derfor aller mest relevant for de siste fire-fem årene.

Hovedanalyse – endelig utgave 2019

Tynset havner på en 15. plass i den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2019 fra Kommunal Rapport. Da har vi justert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er mye bedre enn hva økonomiske forutsetninger skulle tilsi. Ser vi bare på nøkkeltallene og ignorerer økonomiske forutsetninger, er kommunen på en 24. plass. Samlet sett er nøkkeltallene til Tynset blant de 50 beste i Kommune-Norge.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. En del lærere i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matematikk i kommunen mangler ferdypning ifølge statistikken. De beste kommunene ligger på 97 prosent. På ungdomsskolen oppfyller de fleste lærerne i matematikk, engelsk og norsk i Tynset nye krav til ferdypning.

Nasjonalt har 74,5 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil.

Av dem som bor på sykehjem, har 81,6 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2018. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2018 ligger på 39,7 prosent. Kommunen har noen flere skjermede plasser enn gjennomsnittet. I Tynset tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 53 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har vedtak om dagtilbud. 27 prosent av hjemmeboende med demens i Tynset har vedtak om dagaktivitetstilbud. Det er omtrent på snittet for de kommunene vi har tall for.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. I Tynset ble 94 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen. Sett de fire siste årene under ett, er statistikken god.

Bemanningen i de kommunale barnehagene i Tynset er omtrent som gjennomsnittet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå ble bemanningen 12 prosent bedre i fjor. Er dette en planlagt opptrapping, eller mer en tilfeldig variasjon?

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 82,8 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Tynset går alle barn med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er meget bra. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Tynset slipper ut 12501 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Kommunens utslipp er en god del over gjennomsnittet for landet.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet.

Korrigert netto driftsresultat var på 1,9 prosent i fjor. Det er bra, i likhet med mange andre kommuner. Målt over de siste fire årene har driften gått i pluss. Tynset har en ganske stor sum penger på 'bok' i form av disposisjonsfond (10,5 prosent). Har kommunestyret et vedtatt mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være? Netto renteekspontert gjeld i kommunen er litt under landsgjennomsnittet, målt mot brutto driftsinntekter. Tynset ligger på 27 prosent. Investeringsnivået har vært lavt i Tynset de fire siste årene.

Kommunebarometeret 2019 i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder.

Litt forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune. Første rangering ble publisert i 2010. 2019-barometeret inkluderer 151 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

Kommunal Rapport har alt ansvar for vekting, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har framstått som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, for å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon.

Kommunebarometeret er ingen vurdering av om innbyggerne får gode nok tjenester, men om det ser ut

til at kommunen har noe å lære av andre - basert på hvor nær kommunens målbare resultater er kommunene med best resultat. Barometeret er heller ikke en konkurranse i å drive billigst, uten hensyn til tjenestene.

Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter kan spille en rolle – spesielt i mindre kommuner. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. Vi publiserer en forbedringsskår, som viser nøkkeltall som har blitt bedre minus nøkkeltall som har blitt dårligere, justert ut fra hvor stor vekt nøkkeltallet har i barometeret.

Vil du lese mer om kildene som er brukt? Gå til denne artikkelen: <http://kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2019/metode>. Der kan du også finne linker til Kostra-tabellene som er brukt som hovedgrunnlag i barometeret.

Grunnskole

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år	42	42	42	94	41	44	4,8	4,2	4,3
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	41	41	42	126	42	44	3,4	2,8	3,9
FRAFALL: Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år	80	81	89	14	75	88	4,9	5	6
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	15,6	16,9	18,9	14	31	19,5	6	6	6
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	5,6	5,3	5,3	9	10,3	6,1	5,7	6	6
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	2,9	2,9	3,2	19	5,9	3	5,7	5,9	5,8
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	67	68	74	220	73	97	3,5	3,2	3,6
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	70	70	73	213	73	100	4	3,7	3,6
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	97	96	93	276	95	100	4,2	3,6	3,2
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	98	97	98	192	96	100	4,5	4,2	4,6
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år	89	91	92	86	91	95	3,5	4,1	4,1
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år	93	91	90	21	86	90	6	6	6
FYSISK AKTIVITET: Elevtimer per år 5.-7. trinn	114	114	111	75	99	150	4,3	4,2	4,1
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	4,1	5,1	5,3	160	5,2	2,3	4,5	3,6	3,4
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	4,9	5	5,8	33	9,2	4,9	6	5,8	5,5
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	7,8	7,5	6,9	45	10,1	5,5	5,1	5,2	5,3
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp	40	46	54	38	15,8	66	4,7	4,9	5,4
LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp	45	48	18,6	256	30	88	4,2	4,4	2,6
LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp	6,8	49	45	32	8,5	59	3,2	5,9	5,3

Grunnskole

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt jevnt og trutt de siste årene. At valgfag ble med i beregningsgrunnlaget fra 2014-15, har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Resultatene nasjonalt er forbedret i fem år på rad. Karakterene på 10. trinn i Tynset har vært ganske bra de siste fire årene, målt mot resten av Skole-Norge.

Nasjonalt har andelen elever som har fullført videregående med bestått innen fem år, økt de siste årene. Snittet er nå på 75 prosent. Frafallet på videregående blant elever fra kommunen er noe av det laveste i landet.

18,9 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av fem) på nasjonale prøver. Det er en statistikk som er blant de beste i landet.

På 8. trinn ligger 5,3 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem nivåer).

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Tynset har 3,2 prosent ligget på laveste nivå de siste årene. Snittet er på 5,9 prosent.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. En del lærere i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matematikk i kommunen mangler fordypning ifølge statistikken. De beste kommunene ligger på 97 prosent.

På ungdomsskolen oppfyller de fleste lærerne i matematikk, engelsk og norsk i Tynset nye krav til fordypning.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 92 prosent av elevene på 7. trinn i Tynset at de trives godt. Snittet ligger på 91 prosent.

90 prosent av elevene på 10. trinn sier at de trives godt. I Norge er snittet 86 prosent.

I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning på nasjonalt nivå, før det kom et par år med nedgang. Nå får 5,2 prosent av elevene på 1. - 4. trinn spesialundervisning. Andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på 10. trinn som på 1. trinn. Andelen elever i småskolen i Tynset som får spesialundervisning er på et ganske normalt nivå, 5,3 prosent. Andelen er omtrent som for ett år siden.

På 5.-7. trinn får 5,8 prosent av elevene i Tynset spesialundervisning. Det er lavt målt mot mange andre kommuner, snittet er på 9,2 prosent.

På ungdomsskolen får 6,9 prosent av elevene i Tynset spesialundervisning. Andelen er lav målt mot de fleste andre.

På landsbasis har 15,8 prosent av elevene i småskolen leksehjelp. Svært mange på 1.-4. trinn i Tynset får leksehjelp. Kommunen er blant de beste i landet med 54 prosent, noe som gir en 38. plass på denne tabellen.

På 5.-7. trinn gis leksehjelp til 29,6 prosent når vi ser Skole-Norge under ett. På dette trinnet i Tynset er det litt færre som får leksehjelp enn snittet i Skole-Norge.

8,5 prosent av elevene på ungdomsskolen i Skole-Norge får leksehjelp. På ungdomsskolen er leksehjelp veldig mye brukt i Tynset. Andelen er på 45 prosent, noe som gir en 32. plass på tabellen.

Pleie og omsorg

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning	69	73	73	273	75	84	2,1	3,2	3,2
SYKEHJEM: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	94	98	100	1	82	97	5,6	6	6
DEMENS: Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	100	50	53	142	40	91	6	4,2	4,1
KORTTIDSPLASSE: Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	14,9	14,7	19,8	131	17	39	3	2,8	3,8
BEMANNING: Tid med lege på sykehjem	25	45	38	111	34	63	2,5	4,6	3,9
BEMANNING: Tid med fysioterapeut på sykehjem	8,4	29	23	194	25	61	1,4	3,8	3,2
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	100	100	100	1	88	100	6	6	6
DAGTILBUD: Antall vedtak om dagaktivitet til hjemmeboende med demens, målt mot antall hjemmeboende med demens	0	0	27	165	28	61			3,4
REHABILITERING: Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon per 1.000 innbyggere over 67 år	2,2	2,1	2,1	322	5,4	13,5	2	2	2
PROFIL: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie	4,1	3,6	3,9	227	4,8	10,7	2,8	2,4	2,7
HJEMMETJENESTE: Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	97	97	96	309	95	100	3,9	4,2	3,6
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb.	81	106	96	249	128	0	4,3	3,8	4,1
TRYGGHET: Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år	40	16,9	13	392	46	72	3,6	2,1	1,1
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut per 1.000 innb. over 80 år	10	12,2	11,4	28	5,8	14,5	5	5,6	5,1
BEMANNING: Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1.000 innb. over 80 år	3,9	5,1	5	277	11,8	28	1,4	1,7	1,7
HJEMMETJENESTE: Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	0	0	0	356	28	57	1	1	1
BISTAND: Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	98	98	98	22	77	98	6	6	6
BISTAND: Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	63	61	52	283	60	86	3,8	3,7	2,9
BISTAND: Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	7,3	7,5	6,8	337	11,4	23	2,8	2,8	2,5

Pleie og omsorg

Nasjonalt har 74,5 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil. I Tynset har 73 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 83,8 prosent. Andelen er omtrent uendret det siste året.

Av dem som bor på sykehjem, har 81,6 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2018. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2018 ligger på 39,7 prosent. Kommunen har noen flere skjermede plasser enn gjennomsnittet. I Tynset tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 53 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden.

I gjennomsnitt er 17 prosent av oppholdene på sykehjem i Norge korttidsopphold. Andelen har vært ganske stabil de siste årene. Andelen opphold som er korttidsopphold er omtrent på landsgjennomsnittet. De beste kommunene ligger på 38,6 prosent.

I snitt er det per 2018 34 minutter med lege per beboer per uke i Kommune-Norge. I Tynset fikk beboerne i snitt 38 minutter med lege i uka i fjor. Det er omtrent det samme som året før.

På sykehjem ble det nasjonalt mindre tid med fysioterapeut per beboer i fjor. Det er første gang siden 2009 at tilbudet faller. Snittet per beboer på sykehjem er nå på 25,2 minutter i uka. I Tynset har beboerne i snitt 23 minutter i uka med fysioterapeut. De beste er oppe på 61,3 minutter.

For landet sett under ett er 87,8 prosent av plassene på sykehjem det som kan regnes som moderne enerom. Kjøp av plasser i andre kommuner kan være en feilkilde i statistikken for enkelte kommuner. 100

prosent av sykehjemsplassene i Tynset er regnet som moderne enerom.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har vedtak om dagtilbud. 27 prosent av hjemmeboende med demens i Tynset har vedtak om dagaktivitetstilbud. Det er omtrent på snittet for de kommunene vi har tall for.

Andelen vedtak om hjemmetjenester som er iverksatt innen 15 dager, har for landet gått ned til drøyt 95 prosent. Nesten alle vedtak om hjemmetjenester blir i Tynset satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

Antall registrerte trygghetsalarmer tilsvarer på landsbasis 46,4 prosent av alle over 80 år som bor hjemme. Målt mot hvor mange over 80 år som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen lav. En feilkilde er at andre enn kommunen kan tilby trygghetsalarm, og at dette ikke er fanget opp i rapporteringen.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatrike sykepleiere i kommunene. Snittet er nå 11,8 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år. I Tynset er det 5 årsverk med geriatrik sykepleier per 1.000 innbyggere over 80 år.

Andelen funksjonshemmede som opplever at de fullt ut får dekket behovet om bistand til å delta i jobb eller studier, er nasjonalt på 76,5 prosent. Ifølge tall fra Helsedirektoratet opplever 98 prosent av de funksjonshemmede i Tynset at de får den hjelpen de trenger for å kunne delta i arbeid og studier. Kommunen er på 22. på denne tabellen.

Bare 52 prosent synes de får dekket behovet for bistand til å delta i fritidsaktiviteter. De beste ligger på 86,3 prosent.

Barnevern

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
OMFANG: Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	3,9	3,5	4	103	5,6	2,7	5,1	5,4	4,9
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd	98	100	94	129	88	100	5,6	6	4,8
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år	91	97	97	42	86	100	4,9	5,5	5,5
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem	38	43	48	320	32	15,6	3,1	2,4	1,3
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem, snitt siste fire år	0	0	0		34	22			
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige	7,1	4,1	4,2	308	5,5	9,5	4,8	2,2	2,2
ÅRSVERK: Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk, f244	16,5	14,3	29	381	18,7	10	4,4	5,1	1,3
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	88	100	100	1	95	100	2,8	6	6
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, siste fire år	100	100	100	1	100	100	6	6	6
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan	58	89	72	345	87	100	1,5	4,2	1,9
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år	99	100	96	265	98	100	5,4	6	2,9
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, per innb. 0-5 år	10608	11240	11933	170	11905	21687	3,5	3,6	3,5
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år	3	3	2	46	0,9	3	6	6	4,8

Andelen barn i barnevernet er justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav, men man kan også argumentere for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel - i utgangspunktet må det være positivt at barn ikke er omfattet av tiltak. I snitt er 5,6 prosent av barna omfattet av tiltak. Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Tynset på 4 prosent.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. I Tynset ble 94 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen.

Sett de fire siste årene under ett, er statistikken god.

Av alle barn med barnevernstiltak, er 32 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har nasjonalt vært stabil de siste årene. I Tynset er 48 prosent i fosterhjem eller institusjon. Det er en litt høy andel målt mot resten av Kommune-Norge. I

barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Målt mot antall mindreårige har bemanningen i barnevernet økt med 80 prosent i Kommune-Norge over de siste ti årene, og har aldri vært høyere. Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Tynset er noe lavere enn i normalkommunen. I fjor var bemanningen omtrent uendret.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Tynset er det relativt mange barnevernssaker per årsverk; 29 mot et landssnitt på 18,7 barn.

I landet samlet har 94,6 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. Andelen har aldri vært høyere. Alle barn som er omplassert, har en omsorgsplan. Det er slik det skal være.

Målt over de siste fire årene har alle barn i Tynset hatt omsorgsplan. Kan andre lære noe av kommunen?

Andelen barn med barnevernstiltak som har en tiltaksplan er lav målt mot de beste kommunene, som ligger på 100 prosent.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende helsetiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. Korrigert for lønns- og prisvekst økte de gjennomsnittlige utgiftene til nesten 12.000 kroner per barn under 5 år. I Tynset er det regnskapsført 11933 kroner i netto utgifter i fjor.

I to av de fire siste årene har kommunen oppgitt at den har spurt brukerne. Blir svarene brukt til å forbedre tjenesten?

Barnehage

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
BEMANNING: Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i kommunale barnehager	5,6	5	5,6	197	5,7	4,1	4	5	3,7
BEMANNING: Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i private barnehager	5,8	5	5,8	110	5,7	4,8	3,9	5,8	3,2
PEDAGOGNORMEN: Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner	40	80	100	1	53	100	2,3	3,8	6
PEDAGOGNORMEN: Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner	0	33	0	306	54	100	1	2,1	1
FAGUTDANNING: Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager	37	39	47	112	43	55	3,1	3,2	4,5
FAGUTDANNING: Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning, private barnehager	22	39	44	138	44	55	1	3	3,6
KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager	9,5	7,9	5,6	317	11,8	16,7	3	2,4	1,8
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	86	84	100	1	83	100	4,3	3,9	6
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år	85	83	89	105	80	100	4,4	4,1	4,6
STØRRELSE: Barn per barnehage	35	32	32	125	48	18	4,6	4,9	4,9
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	7,9	8,8	8,2	94	6,1	12,1	4,3	4,7	4,4
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	8,4	8,4	8,1	18	5,4	8,6	5,6	5,5	5,6
DEKNINGSGRAD: Andel barn 1-5 år med barnehageplass	90	90	92	142	89	100	3,8	3,6	4,2

Snittbemanningen i kommunale barnehager endret seg fra 5,9 barn per voksen i 2017 til 5,7 i fjor. For private barnehager er endringen fra 6,2 barn per voksne i 2017 til 6 i fjor. Barnehagenormen, som innebærer at barnehagene skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år, ble innført fra 1. august 2018. Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi også med noen data for private barnehager, som egne nøkkeltall. Bemanningen i de kommunale barnehagene i Tynset er omtrent som gjennomsnittet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå ble bemanningen 12 prosent bedre i fjor. Er dette en planlagt opptrapping, eller mer en tilfeldig variasjon?

I 2018 innførte regjeringen nye utdanningskrav til personalet i barnehager. Andelen kommunale

barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner, var i fjor på 52,7 prosent. Dette var en kraftig reduksjon fra fjoråret. 100 prosent av de kommunale barnehagene i Tynset oppfyller pedagognormen (uten dispensasjon), ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet. Kommunen får en 1. på denne tabellen.

47 prosent av de ansatte i de kommunale barnehagene i Tynset har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 42,6 prosent.

Andelen menn ansatt i barnehager er stabilt, 11,8 prosent. Allerede i 1997 satte den daværende regjeringen et mål om å ha 20 prosent menn i barnehagene. Målsettingen er senere fulgt opp i tre handlingsplaner, den siste i 2014. Andelen menn som jobber i barnehagene i Tynset er langt under snittet. De beste ligger på 16,7 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 82,8 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Tynset går alle barn med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er meget bra. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Over tid er statistikken i Tynset ganske god, målt mot resultatene ellers i Barnehage-Norge.

Stadig flere barn går i barnehager med mer enn 100 plasser, og i snitt har størrelsen økt med 20 prosent de siste 10 årene. Dette har skapt debatt: Klarer store

enheter å ivareta barnehagens mange kvalitetsmål? Hva er en bra barnehage, og hva er tryggest? En ny Fafo-rapport viser at en barnehages størrelse i seg selv ikke avgjør kvaliteten. Samtidig viser rapporten at foreldre som har barn i små barnehager, er mer tilfredse med tilbudet enn foreldre som har barn i mellomstore og store barnehager. I snitt har en barnehage nå 48,1 barn. Barnehagene i Tynset har i følge statistikken 32 barn i snitt.

Nasjonalt har 88,8 prosent av barna plass i barnehagen. 92 prosent av barna i kommunen har barnehageplass.

Helse

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere	14	14,3	12,5	215	11,2	24	4,2	4,2	3,7
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som er åpne	33	0	33	253	32	100	3,2	1	3,5
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som mangler lege	0	0	0	1	2,1	0	6	6	6
FASTLEGE: Andel ledige listeplasser	0,8	-0,5	-2	400	3,8	38	1,5	1,1	1
HELSEØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år	109	158	170	32	106	196	3,9	5,4	5,3
PSYKISK HELSEARBEID: Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10.000 innbyggere	2,7	2,7	1,8	257	5,1	13,2	2,2	2,1	1,6
JORDMOR: Antall årsverk per 10.000 fødte	0	0	0		84	584			
SYKEHUS: Antall opphold på sykehus per 1.000 innbyggere	180	186	124	326	112	84	3,2	2,7	2,7
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn	91	95	100	1	85	100	3,5	4,9	6
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst	100	100	93	222	88	100	6	6	4,5
VAKSINE: Andel 2-åringer som er med i vaksinasjonsprogrammet	93	94	95	162	95	98	3,3	3,5	3,8
VAKSINE: Andel 9-åringer som er vaksinert mot meslinger	95	93	93	255	95	98	3,4	3,1	3
MEDISINBRUK: Total medisinbruk, per 10.000 innbyggere	6870	6846	6806	267	6778	5898	2,4	2,7	3,3
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år	93	112	119	268	223	620	2,1	2,3	2,3

Legedekningen har økt de siste ti årene. Snittet er 11,2 leger per 10.000 innbyggere. Normalt har småkommunene langt høyere legedekning enn storbyene. Legedekningen i Tynset er på 12,5 leger per 10.000 innbyggere.

Andelen av fastlegelistene som faktisk er åpne, er nå på 32,1 prosent nasjonalt. Det er ikke mange fastleger som mangler totalt, men vi kjenner ikke til hvor mange av disse som for eksempel er vikarer. I Tynset er det ledig plass på 33 prosent av fastlegelistene.

Det blir flere helsesøstre og jordmødre i Kommune-Norge. Hvis det er feil stillingskode i A-meldingen, blir årsverkene ikke registrert riktig. Det er god dekning av helsesøster målt mot de fleste andre kommuner.

Målt mot folketallet er det ikke mange kommuner som har færre psykiatriske sykepleiere enn Tynset

Fra i år måles antall opphold på sykehus, målt mot innbyggertallet. Statistikken kommer fra Helsedirektoratet.

Nasjonalt er det et betydelig fall i andelen barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoleår. Snittet i Norge har falt fra nesten 90 prosent til 84,6 prosent på bare ett år. 100 prosent av elevene i Tynset hadde helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn. Andelen er høy målt mot resten av landet.

88,4 prosent av alle nyfødte i Norge i fjor hadde hjemmebesøk innen 14 dager. Statistikken nasjonalt har blitt stadig bedre de ti siste årene. Nesten alle nyfødte i kommunen i fjor hadde hjemmebesøk innen to uker.

En del av 9-åringene i kommunen er ikke vaksinert mot meslinger, ifølge statistikken. Kan kommunen bidra til at andelen vaksinerte øker?

Sosialtjenesten

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år	4,1	3,6	3,8	161	3,9	2,2	3,1	4	3,7
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år	3,6	4,3	4,2	127	4,6	2,9	4,5	3,8	4,1
SOSIALHJELP: Andel mottakere 18-24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet	11,7	11,8	7	196	7,1	1,5	2,7	2,5	3,6
SOSIALHJELP: Andel mottakere 25-66 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet	6	4,8	3,9	136	4,5	2,1	3,1	4,1	4,1
SOSIALHJELP: Andel som går over 6 måneder på stønad	26	25	22	81	40	14,5	4,6	4,9	5,2
SOSIALHJELP: Andel av mottakere med stønad i over 10 måneder	8,7	10,3	11,6	107	21	5,4	5,3	5,1	5
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	8,1	7,1	7,4	47	10,3	5,8	4,4	5,1	5,1
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	18,4	19,4	0		16,3	61	3,5	3,8	
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Årsverk til økonomisk rådgivning per 1.000 langtidsmottakere av stønad	15,8	19,4	52	45	7,2	97	3,7	3,8	4,7
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	57	88	97	84	71	100	2,6	5	5,8
INDIVIDUELL PLAN: Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad	0	0	0		9,2	73			

Stønadslengden for unge mottakere gikk marginalt opp nasjonalt i fjor, og er på 3,9 måneder. Stønadstiden for unge mottakere i Tynset er midt på treet. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden for de unge var omtrent uendret i fjor.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt den lengste som er registrert de siste ti årene - 4,6 måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden litt kortere enn i landsgjennomsnittet. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

Når vi korrejerer for behovet, mottar 3,9 prosent av de over 25 år i Tynset sosialhjelp. Snittet er 4,5 prosent.

39,5 prosent av dem som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder. Andelen er nasjonalt på sitt høyeste nivå de siste 10 årene. Om lag halvparten av disse får stønad i mer enn 10 måneder, en andel som også gikk opp i fjor. 22

prosent av dem som går på sosialstønad i Tynset mottar den i minst 6 måneder. De beste ligger på 14,5 prosent.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 11,6 prosent av dem som mottar støtte. Andelen er lav, kommunen er på 107. plass på denne tabellen.

Nasjonalt har 10,3 prosent av de med sosialhjelp, dette som hovedinntekt. Andelen mottakere i kommunen som har sosialhjelp som hovedinntekt, er lav. I barometeret teller det positivt.

På landsbasis ble 71,1 prosent av søknadene om kommunal bolig innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene. I Tynset ble 97 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare 9,2 prosent som har en slik plan.

Kultur

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger	10,9	10,6	9,6	20	4,3	9,6	6	6	6
BIBLIOTEK: Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket (fra Norsk kulturindeks, Telemarksforskning)	35	35	34	8	15	25	6	6	6
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	6,8	6,2	5,8	33	3,3	6,5	5,7	5,5	5,4
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	175	0	0	394	1370	3876	1,3	1	1
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	566	439	483	282	792	1949	3,1	2,4	2,4
KINO: Kinobesøk per innbygger	3	2,4	2,5	55	1,4	4,1	4,6	4,4	4,5
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1.000 innbyggere	6	6,1	6,1	113	9,8	12,4	2,4	2,5	2,4
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	33	33	28	129	24	51	4,2	4,3	3,9
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning)	11,9	9,9	12,1	271	12,7	27	3,4	2,2	3,1
FRITIDSSENTER: Åpningstid, antall timer i året	86	70	265	215	511	3768	1,1	1	2,1
FRIVILLIGE: Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	5,9	0,7	1,7	410	14,5	26	1,7	1	1

De nasjonale besøkstallene for bibliotekene er foreløpig ikke oppdatert for 2018. Snittet i 2017 var på 4,3 besøk per innbygger. Tynset har bedre besøk på biblioteket enn de fleste andre kommuner, og får en 20. plass på denne tabellen.

15 prosent av den voksne befolkningen i Norge er aktive lånere på biblioteket, ifølge Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning. I Tynset er 34 prosent av de voksne registrert som aktive lånere.

Bibliotekene har de siste årene hatt stadig mindre utlån. Tallene er ikke oppdatert for 2018.

Justert for lønns- og prisvekst brukte en kommune i snitt 791,5 kroner per innbygger av egne penger på idrett og idrettsanlegg i fjor. Dette er en økning fra året før. Netto utgifter til idrett og anlegg er ikke spesielt høye i Tynset - 483 kroner per innbygger.

Telemarksforskning setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, både i

privat og offentlig regi. I Tynset er sysselsettingen innen kultur litt under gjennomsnittet, målt mot folketallet.

Nasjonalt går 23,6 prosent av de mellom 6 og 15 år nå på kultur- og musikkskole. Andelen ble litt lavere det siste året. I kommunene hvor tilbudet er mest populært, er det over sju ganger så mange som går på kulturskolen, som i de kommunene med færrest elever. Ifølge statistikken er det 28 prosent av barna i Tynset som går på musikk- og kulturskole. De beste kommunene ligger på 51,4 prosent.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning viser hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Tynset får elevene middels antall timer med undervisning.

Miljø og ressurser

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg	111	95	89	36	127	80	3,4	4,6	5,5
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (formålsbygg)	8,2	8,7	8,7	321	6,8	3,6	2,8	2,6	2,6
RESSURSER: Energibruk per bruker av kommunale bygg	485	503	503	307	233	160	2,4	2,2	2,1
AVFALL: Søppel per innbygger (kilo), korrigert for antall fritidsboliger	61	62	0		120	7,3	5,1	5	
AVFALL: Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	42	40	0	273	42	52	4,3	3,8	1
RESSURSER: Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	73	79	79	199	66	47	3,3	3,1	3,1
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb.	50	58	46	311	207	589	1,7	1,8	1,6
LANDBRUK: Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	2,4	2,1	2,4	357	1,2	0	3	3,1	2,9
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - alle utslipp	13149	13186	12501	326	12237	2091	3,4	3,4	3,5
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - oppvarming	320	339	319	396	160	48	2,1	2,5	1,6
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - avfall	41	39	38	106	241	9,5	5,7	5,7	5,7

Sektoren er en del endret i årets utgave av Kommunebarometeret. Statistikk om utslipp av klimagasser er hentet inn, og sektoren har nå et mer helhetlig preg av å ha nøkkeltall som retter oppmerksomheten mot bruk av naturressurser og miljø. Korrigert for lønns- og prisvekst gikk kommunenes energikostnader klart opp i fjor, ifølge regnskapstallene. Vi må tilbake til 2010 for å finne høyere kostnadsnivå. Snittet er nå på 127 kroner per kvadratmeter. Energikostnadene for bygg i Tynset er ganske lave. Ifølge regnskapstallene er de på 89 kroner per kvadratmeter.

Statistikken for formålsbygg inkluderer de sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.). Nasjonalt utgjør arealet i snitt 6,8 kvadratmeter per innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små. Tynset har litt flere kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet, enn landsgjennomsnittet - som er betydelig påvirket av de største kommunene.

Energibruk per bruker av kommunale bygg er et nytt nøkkeltall i barometeret. Statistisk sentralbyrå publiserer tallet, basert på et teoretisk antall brukere. Nøkkeltallet bør kunne si noe om energibruken er høy eller lav, men det vil være usikkerhet knyttet til statistikken.

Et viktig ressurssspørsmål er hvor mye søppel som produseres. Søppelmengden er korrigert for antallet fritidsboliger som er registrert i kommunen, basert på nasjonale tall for bruk av fritidsbolig og antall personer per husstand. Dermed vil store hyttekommuner komme noe bedre ut i statistikken enn tidligere. Søppel per innbygger gikk ned i fjor, men det mangler en del data fra kommunene. Tallene er derfor ganske usikre.

Nasjonalt leveres 41,5 prosent av husholdningsavfallet til gjenvinning eller biologisk behandling. Det er omtrent som før. De beste kommunene her ligger på godt over 50 prosent, de dårligste på ned mot og under 20 prosent. En liten andel av avfallet i kommunen går til materialgjenvinning eller biologisk behandling. Må det være slik i Tynset eller kan statistikken bedres?

Kommunenes utgifter til rekreasjon i tettsted har økt med nesten 20 prosent det siste året, selv etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. Det er andre året på rad at utgiftene øker betydelig på dette området.

Andelen av dyrket og dyrkbar jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Tynset er 2,4 promille av jordbruksarealet omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Tynset slipper ut 12501 kilo klimagasser per

innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Kommunens utslipp er en god del over gjennomsnittet for landet.

Saksbehandling

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist	8,2	5	8,6	210	7,9	0	3,8	4,6	3,5
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist	7,9	0	4,7	195	13	0	3,6		5,1
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist	3,1	0	15,2	204	7,8	0	4,6		3,1
TILSYN: Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	3,5	2,8	2,4	178	10,2	33	1,8	1,6	1,4
GEBYR: Saksbehandlingsgebyr for enebolig	7800	10000	10200	161	14105	0	4,5	4,2	4,2
PLAN: Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	0	0	0		0	0			
PLAN: Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som er innvilget	0	0	0		0	0			
PLAN: Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	30000	30000	30600	124	70479	10422	5,1	5,1	5,2

Andel saker med fristbrudd har gått litt ned de siste par årene, og i fjor var andelen på 7,9 for Kommune-Norge. De nyeste dataene som er brukt i Kommunebarometeret viser at kommunen brøt fristene i 8,6 prosent av sakene.

Antall faktiske tilsyn målt mot antall byggesaker viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene, og en god del som ikke rapporterer. På grunn av endringer hos SSB er kildegrunnlaget i år nytt, dermed er de tidligere tallene i Kommunebarometeret ikke sammenlignbare. Bare i noen få tilfeller fører kommunen faktisk tilsyn med byggesakene, ifølge statistikken.

Nasjonalt varierer gebyret for å saksbehandle en enebolig voldsomt. Noen kommuner oppgir at de ikke krever gebyr i det hele tatt, mens de dyreste kommunene ligger på en kostnad på nesten 30.000 kroner eller mer. Forbrukerrådet har sommeren 2018 advart SSB mot å slutte å samle inn dette nøkkeltallet. «Gjennomgangen Forbrukerrådet fikk gjort i 2017

viser at gebyrforskjellene er enorme og at forskjellene mellom kommunene blir større. I tillegg øker flere av gebyrene radikalt uten åpenbar grunn», påpeker rådet i et brev til byrået. Saksbehandlingsgebyret for enebolig er omtrent middels i Tynset på 10200 kroner, ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå.

SSB har ikke oppdaterte tall for dette for 2018.

Andelen byggesøknader i områder med restriksjoner som har blitt innvilget har vært høy de siste årene. Vi har ikke fått oppdaterte tall fra SSB for dette i 2018.

Gebyrene for privat forslag til reguleringsplan har gradvis økt de siste årene, og avstanden mellom de rimeligste og de dyreste kommunene øker. I Tynset må man betale 30600 kroner i gebyr for privat forslag til reguleringsplan. Gebyret er ganske mye lavere enn det vi finner i resten av Kommune-Norge.

Vann og avløp

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing	12607	12993	12140	285	11206	7497	2,2	2,1	2,9
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet E-coli	100	100	10,4	391	98	100	6	6	1
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet IE	100	100	100	1	99	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet farge	100	100	100	1	99	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet pH	100	100	100	1	98	100	6	6	6
LEVERANSE: Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	0	0	0	80	0,8	0	5,9	6	6
VANNLEKKASJE: Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	37	37	37	280	30	6,1	2,7	2,6	2,7
ALDER: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (%)	1	0,6	0,6	160	0,6	2,3	4	3,3	3,3
ALDER: Alder på vannledningsnettet (år)	33	34	35	262	33	18	3,5	3,3	3,1
ALDER: Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp (%)	0,7	0,1	0,1	237	0,6	1,6	3,6	1,3	1,4
ALDER: Alder på spillvannsnettet (år)	17	18	19	42	30	16	5,5	5,4	5,5
RENSEKRAV: Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	2,8	0	0		60	100	1,1		
ANLEGG: Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett	6,8	6,8	0		5,1	0	3,4	3,4	
OVERSVØMMELSER: Antall oversvømte kjellere hvor kommunen har erkjent ansvar, per 10.000 innbyggere	0	0	0		0,9	0	6	6	

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2018-kroner. Gebyrene har sunket det siste året, og er i snitt på 11206 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Tynset er litt høyere enn gjennomsnittet. I barometeret teller lave gebyrer som positivt, selv om det må vurderes mot kvalitet.

Nesten alle innbyggere tilknyttet kommunale vannverk har tilfredsstillende kvalitet på vannet. De fire nøkkeltallene for vannkvalitet i barometeret bidrar særlig til å identifisere kommuner hvor dette ikke er tilfellet. Det er først og fremst pH-verdier som er et problem i en del kommuner.

Lekkasje fra vannledningsnettet er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene,

og her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt forsvinner fortsatt 29,8 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen på rundt eller over 60 prosent. Ifølge statistikken lekker det en god del fra ledningsnettet i Tynset. Mange kommuner har langt bedre statistikk.

Fornyingen av vannledningsnettet har de tre siste årene vært midt på treet, men på et punkt Kommune-Norge samlet sett ikke er spesielt gode på.

I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnettet. Vannledningsnettet i Kommune-Norge som har en kjent alder, er i snitt 33 år gammelt. I Tynset er snittet 35 år. Det gir kommunen en 262. plass på denne tabellen.

Heller ikke spillvannsnettet skiftes ut raskt nok på nasjonalt nivå. Andelen av spillvannsnettet som er fornyet siste tre år er nå 0,6 prosent. Utskifting av spillvannsnettet i Tynset har ikke vært særlig prioritert

de tre siste årene, ifølge statistikken. Få kommuner har et lavere tempo.

I snitt er spillvannsnettet i kommunen som har en kjent alder, på 19 år. Snittet for Kommune-Norge er 30 år.

Økonomi

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste år, i prosent av brutto driftsinntekter	2	1,4	1,9	109	1,6	4,4	2,5	2,4	3,8
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste fire år, i prosent av brutto driftsinntekter	0	1,8	1,8	253	3	5,8		2,3	2,7
DRIFTSMARGIN: Brutto driftsresultat siste år i prosent av brutto driftsinntekter	4,3	3,8	3,8	97	2	10,1	4	3,9	4
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter	7,6	8,5	10,5	218	12,1	28	3	2,8	3,1
DISPOSISJONSFOND: Endring i disposisjonsfond siste år	1,9	0,9	2	126	0,7	10,1	3,4	3,2	3,8
GJELD: Netto renteekspontert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	30	31	27	126	39	-9,2	3,9	3,8	4,2
GJELD: Endring i renteekspontert gjeld siste år	2,8	1	-4,2	86	3,2	-16,6	3,5	3,2	4,4
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag	1,1	1	0,9	261	0,4	-1,8	2,9	2,9	2,8
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter	9,5	8,7	8,1	67	15	5,7	4,7	5,1	5,4
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år	81	79	76	206	69	43	2,2	2,6	3
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	5	0	0	11	5,9	0,8	4	6	6

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet. Korrigert netto driftsresultat var på 1,9 prosent i fjor. Det er bra, i likhet med mange andre kommuner. Resultatet var marginalt bedre enn for ett år siden. Det er positivt, siden de fleste kommuner har levert svakere resultat.

Målt over de siste fire årene har driften gått i pluss.

Disposisjonsfondet er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Tallene viser en liten nedgang nasjonalt det siste året, men nivået ligger fortsatt høyt. Fondene i kommunene samlet er nå på 12,1 prosent av brutto driftsinntekter. Tynset har en ganske stor sum penger på 'bok' i form av disposisjonsfond (10,5 prosent). Har kommunestyret

et vedtatt mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være?

Netto renteekspontert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. I snitt er renteekspontert gjeld på 39,1 prosent av brutto driftsinntekter, noe lavere enn for ett år siden. Netto renteekspontert gjeld i kommunen er litt under landsgjennomsnittet, målt mot brutto driftsinntekter. Tynset ligger på 27 prosent.

Det siste året har gjeldsgraden i Tynset gått litt ned.

Kommune-Norge samlet bruker 0,4 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Tynset bruker 0,9 prosent av inntektene på å betjene gjeldene, før avdrag.

Investeringsnivået har vært lavt i Tynset de fire siste årene.

GRATULERER

med klimavennlige investeringer i 2018

AGDER RENOVASJON IKS | ALTA KOMMUNE |
BÆRUM KOMMUNE | DYRØY ENERGI AS | EID
INDUSTRIHUS KF ELVERUM KOMMUNE | ELVERUM
TOMTESELSKAP AS ENEBAKK KOMMUNE | FJELL
VATN, AVLØP OG RENOVASJON AS | FLATANGER
KOMMUNE | FLATÅS IDRETTSKLAG | FLESBERG
KOMMUNE | GJØVIK RÅDHUS AS | GRANE KOMMUNE
HALDEN KOMMUNE | HAUGALAND INTERKOMMUNALE
MILJØVERK | HIAS IKS | JEVNAKER KOMMUNE
KONGSVINGER KOMMUNE | KRØDSHERAD KOMMUNE
KVÆFJORDKOMMUNE | KVÆNANGENKOMMUNE | LINDÅS
KOMMUNE | LYNGEN KOMMUNE | MIRA IKS | MOLDE OG
ROMSDAL HAVN IKS | MOSS KOMMUNE | NESODDEN
KOMMUNE | NORD-ODAL KOMMUNE | NÆRØY KOMMUNE
OPPEGÅRD KOMMUNE | OPPLEVELSESSENTERET
ØSTFOLDBADET AS | OSLO KOMMUNE | RENDALEN
KOMMUNE | RENOVASJON I GRENLAND IKS
RØDVEN VASSVERK SA | RØMSKOG KOMMUNE | SEL
KOMMUNE | SKAUN KOMMUNE | SKJERVØY KOMMUNE
STAVANGERREGIONEN HAVN IKS | STEINKJERBYGG KF
SURNADAL KOMMUNE | SØNDRE LAND KOMMUNE
SØR-ODAL KOMMUNE | TIME KOMMUNE TRONDHEIM
KOMMUNE | TVEDESTRAND KOMMUNE TØNSBERG
KOMMUNE | ULVIK HERAD | VESTFOLD FYLKESKOMMUNE
ÅLESUNDREGIONEN INTERKOMMUNALE MILJØSELSKAP IKS

I 2018 finansierte KBN 85 store og små grønne prosjekter i over hele landet. Totalt betalte vi ut 7,3 milliarder kroner i grønne lån til klima- og miljøvennlige investeringer i kommunesektoren i fjor.

Når dere kutter klimagassutslippene, kutter vi renta. Grønne lån får en lavere rente enn ordinære lån.

Ta kontakt med oss for gunstig finansiering av deres grønne investeringer i 2019!

www.kommunalbanken.no/gronn

KBN Kommunalbanken
Norge

Hva er korrigert netto driftsresultat?

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

Tabellen under viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 %).

Nytt i 2019 er at vi korrigerer for utbetalingen fra Havbruksfondet. Dette er reelle inntekter kommunene kan bruke som de ønsker, men inntekten kan i realiteten ikke finansiere løpende drift i særlig grad, med mindre kommunen bruker den over flere år. Inntekten for 2019 blir om lag 1/7 av nivået i 2018, og nivået i 2020 er fullstendig ukjent.

Å se på driftsresultatet inkludert Havbruksfondet betyr at man i mange tilfeller vil få et bedre inntrykk av driftsøkonomien enn det som er realiteten.

Netto driftsresultat har i hovedsak vært bedre enn den reelle driftsmarginen skulle tilsi de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (funksjon 170/funksjon 171) og netto avsetninger til bundne fond.

I mange kommuner spiller korreksjonen liten rolle, men generelt vil korrigert netto resultat være lavere enn det som er oppgitt som netto driftsresultat.

I enkeltkommuner vil det for enkelte år være betydelig forskjell mellom netto driftsresultat og korrigert resultat.

Til og med barometeret i 2014 justerte vi også for momskompensasjon for investeringer, som tidligere ble ført som en inntekt i driftsregnskapet.

Slik er korreksjonen beregnet for kommunen siste år:

REGNSKAPSÅR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brutto driftsinntekter	405	455	481	514	530	544	556	584	596	618
- utbetaling Havbruksfondet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto driftsinntekter korrigert	405	455	481	514	530	544	556	584	596	618
Netto driftsresultat	2,3	7,1	15,9	14,9	13	7,3	7,2	17,6	14,9	16,8
- utbetaling Havbruksfondet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- mva på investeringer	6,2	5,7	7,6	5,3	6,5	6	0	0	0	0
+ bruk av bundne fond	4,9	5,5	12,8	9,6	10,4	11	9,2	8,2	10,3	10,9
- avsetning til bundne fond	9,3	10,1	11,5	14,2	13,2	11	11,3	12,9	18,4	12,4
+ netto utgifter f 170	-5,4	-1	-3,6	0,4	-8,3	3	1	-5,5	-3,1	-8,8
+ netto utgifter f 171	0	0	0	0	0	0	4,5	4,3	4,8	5,3
Korrigert netto driftsresultat	-13,6	-4,2	6,1	5,4	-4,5	4,3	10,7	11,8	8,5	11,8

Tabellen viser korreksjonen i kommunen, målt i millioner kroner.

Kostnadsnivå

5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2019	KB 2017	KB 2018	KB 2019
GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	14567	14381	14769	198	14947	12566	3,3	3,6	3,7
PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	0	0	0		0	16634	0	0	0
BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	8754	8476	8940	200	9069	7421	3,9	4,2	3,7
BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1471	1782	1858	110	2478	881	5,2	4,7	4,5
SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3608	1442	4432	392	2703	825	3	5,6	1,3
KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3506	3380	3640	352	2937	1971	2,5	2,7	2,2
ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3712	3799	4231	152	4739	3183	4,7	4,1	4,3

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2018. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2018-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Tynset ligger omtrent på gjennomsnittet for Kommune-Norge. Kostnadene ble litt høyere i kommunen i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger over 50 prosent over de rimeligst drevne kommunene i kostnad - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. Justert for lønns- og prisveksten var utgiftene i pleie og omsorg omtrent uendret i fjor, ifølge statistikkene.

Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Statistikken er bare sammenliknbar tilbake til 2015. Barnehagekostnadene i kommunen ligger midt på treet. Kostnadene i barnehagene økte med 5,5 prosent i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kostnadene i Barnevern-Norge sto stille i fjor, målt per innbygger, etter at vi altså har korrigert for lønns- og prisvekst. Året før var kostnadsveksten svært høy. Kostnadene innen barnevernet i Tynset ligger under landsgjennomsnittet. Det siste året har utgiftene i barnevernet gått opp med 4,2 prosent, etter at vi har tatt hensyn til prisveksten.

Innen administrasjon ligger utgiftene lavere enn snittet. Gjennomsnittet for hele Kommune-Norge er på 4738,5 kroner per innbygger.

Slik kommer kommunene i fylket ut på totaltabellen

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
2	Tolga	1	125	21	33	184	18	54	314
8	Rendalen	25	68	23	303	58	20	8	185
15	Tynset	12	136	210	78	192	56	97	229
30	Hamar	4	123	168	185	306	359	204	177
31	Stange	26	256	71	161	241	333	155	224
45	Løten	115	197	316	144	188	309	12	195
107	Stor-Elvdal	267	293	133	125	104	70	26	244
149	Åsnes	356	42	321	100	223	261	289	113
164	Alvdal	10	378	263	232	103	213	265	117
186	Grue	320	170	207	38	294	266	294	107
188	Ringsaker	100	365	225	123	262	288	143	220
194	Os	221	5	283	245	200	325	162	255
206	Elverum	59	274	253	254	190	362	409	79
219	Kongsvinger	241	363	156	98	390	157	223	93
229	Våler	236	164	272	223	55	170	367	353
231	Åmot	111	44	293	218	181	231	419	105
263	Folldal	79	277	339	355	185	183	305	82
285	Sør-Odal	326	200	257	321	144	171	314	239

Tabellen viser maksimalt 20 kommuner for fylker med mer enn 20 kommuner.

De beste kommunene i kommunegruppa

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
15	Tynset	12	136	210	78	192	56	97	229
75	Kvinesdal	272	73	85	182	178	1	51	196
76	Tysvær	207	7	126	233	179	153	15	179
143	Nord-Fron	91	145	55	80	202	317	222	269
156	Sunndal	53	119	233	181	61	176	112	357
240	Vefsn	322	318	139	91	224	62	203	319
254	Lindås	284	55	265	289	272	204	65	253
269	Luster	50	236	299	235	95	242	139	363
297	Tinn	339	105	125	73	38	175	99	374
309	Sør-Varanger	381	140	235	138	243	7	364	1
340	Alstahaug	357	294	354	156	230	81	333	281
360	Lenvik	349	351	107	271	165	196	299	246
366	Årdal	290	398	273	204	155	234	85	311
381	Odda	154	271	396	139	136	98	40	369
403	Fauske	399	196	196	386	207	160	421	351
405	Alta	362	264	369	169	413	290	349	193
409	Meløy	363	366	372	304	158	329	192	334
413	Vadsø	374	304	379	142	259	357	322	318
420	Hammerfest	375	390	216	231	322	210	229	406
226	Tjeldsund	246	377	31	13	398	8	361	189

Slik gikk det med de kommunen likner mest på

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
1	Oppdal	16	161	35	45	25	87	37	181
5	Stryn	20	273	40	95	333	65	141	81
15	Tynset	12	136	210	78	192	56	97	229
26	Gloppen	60	235	22	47	32	134	410	226
63	Øyer	5	28	114	341	270	191	206	336
78	Selbu	127	153	326	224	33	50	300	160
99	Seljord	131	327	206	15	112	136	304	278
144	Ål	301	54	18	187	35	169	101	299
145	Inderøy	203	217	147	136	279	102	274	100
151	Overhalla	225	86	266	92	381	304	148	199
203	Gausdal	252	122	89	121	109	172	327	267
211	Rauma	196	184	149	244	274	174	373	48
217	Jølster	132	181	152	12	116	298	395	169
231	Åmot	111	44	293	218	181	231	419	105
272	Surnadal	230	257	305	85	148	105	353	324
293	Brønnøy	265	157	232	209	275	278	253	283
301	Saltdal	250	176	323	309	52	282	321	186
360	Lenvik	349	351	107	271	165	196	299	246
363	Etne	370	313	384	339	228	262	151	232
375	Nordreisa	358	216	388	114	317	252	225	204

Utvalget er basert på indikatorer innen økonomi, demografi og geografi. Utvalget er gjort av Kommunal Rapport, basert i hovedsak på data fra statsbudsjettet.

Målt mot egne naboer

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
1	Oppdal	16	161	35	45	25	87	37	181
2	Tolga	1	125	21	33	184	18	54	314
8	Rendalen	25	68	23	303	58	20	8	185
15	Tynset	12	136	210	78	192	56	97	229
161	Rennebu	142	328	20	46	96	33	232	266
164	Alvdal	10	378	263	232	103	213	265	117
170	Midtre Gauldal	220	147	285	337	145	101	248	192
194	Os	221	5	283	245	200	325	162	255
263	Folldal	79	277	339	355	185	183	305	82
290	Ringerike	227	283	169	365	359	367	286	34

Endringer i Kommunebarometeret fra tidligere år

Totalt er det ett nøkkeltall mindre i årets barometer, målt mot fjorårets versjon. Det er i år noen ganske få endringer hva gjelder hvilke nøkkeltall som er i bruk.

Den viktigste endringen er hvordan karakterskalaen er satt sammen. Karakteren 3,5 gis nå til kommuner som ligger på landsgjennomsnittet. Tester på tidligere års barometer indikerer at det har liten praktisk betydning for de aller fleste kommunene, men at det kan påvirke enkeltkommuner i betydelig grad.

Særlig for nøkkeltall hvor landsgjennomsnittet ligger nær de beste eller de dårligste kommunene, vil endringen ha stor effekt på karakterene.

Dette er en kort oversikt over de nye nøkkeltallene:

Grunnskole: Fysisk aktivitet, elevtimer på 5.-7. trinn.

Pleie og omsorg: Korttidsplasser, andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold. Demens, Antall vedtak om dagaktivitet til hjemmeboende med demens, målt mot antall hjemmeboende med demens.

Barnehage: Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner. Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner. Et par andre nøkkeltall har fått ny kilde (Utdanningsdirektoratet i stedet for SSB).

Helse: Sykehus, antall opphold på sykehus per 1.000 innbyggere (erstatter antall innleggelser).

Sosialhjelp: Økonomisk rådgivning, årsverk til økonomisk rådgivning per 1.000 langtidsmottakere av stønad.

Miljø og ressurser: Energibruk per bruker av kommunale bygg. Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO₂-ekvivalenter - alle utslipp, oppvarming og avfall.

Saksbehandling: Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan. Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som er innvilget. Gebyr for privat forslag til reguleringsplan.

Slik blir karakterene fordelt mellom kommunene

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren.

Ved å sette grensen på ca. den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna «normalen» i Kommune-Norge. Det ville også være urimelig om det bare var én kommune som kunne få toppkarakter.

På samme måte er grensen for bunnkarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

En kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som er lik landsgjennomsnittet.

Det er disse kommunene vi ofte betegner som «normalkommunen». Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi ignorert hele nøkkeltallet og beregnet totalscore ut fra de tallene som faktisk er levert.

Spørsmål om Kommunebarometeret? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no.